

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КЛАСТЕР НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЮРИДИЧНОМУ ВНЗ

Під інтерактивним навчанням ми розуміємо таке навчання, при якому відбувається взаємодія не тільки з викладачем, а й один з одним. Під час інтерактивного навчання увага викладача акцентується на активності студента. При інтерактивному навчанні практично всі студенти залучаються до пізнавальної діяльності. Студенти діляться знаннями та ідеями. В ході такої роботи студенти вчаться критично мислити при вирішенні різних проблем і брати участь в дискусіях. При інтерактивному навчанні на заняттях проводиться індивідуальна, парна, а також групова робота.

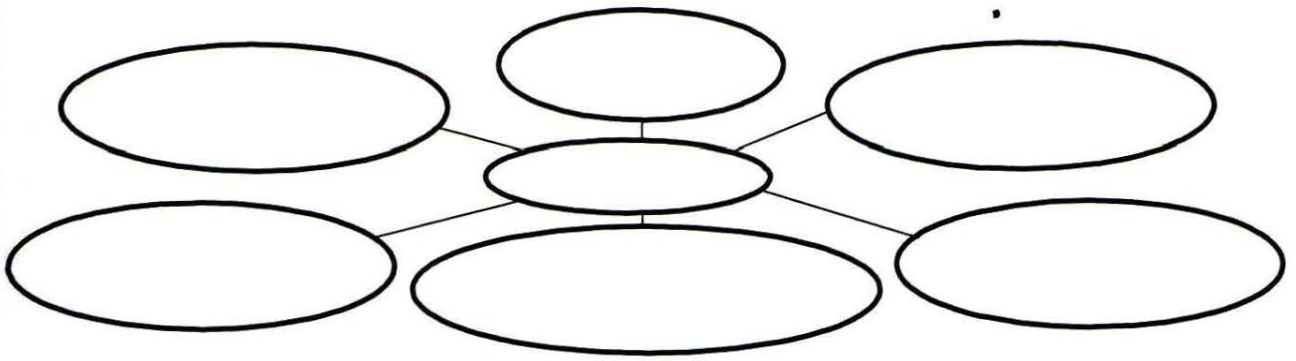
Основою інтерактивних занять є інтерактивні вправи та завдання, які виконуються студентами. Інтерактивні методи навчання дуже ефективні, так як вони: розвивають самооцінку і впевненість в собі; роблять заняття більш цікавими; розвивають почуття відповідальності; дають можливість висловлювати думки, перейняти досвід; сприяють ініціативи студентів; кожен має право на свою думку; навчання відбувається в дії при співробітництві студентів з викладачем; допомагає створювати позитивні емоції [1].

Основним видом діяльності, яким оволодіває студент на заняттях іноземної мови, є комунікативно-пізнавальна діяльність. Це означає, що в процесі оволодіння іноземною мовою у студента відбувається розвиток і вдосконалення в першу чергу різних сторін комунікативно-пізнавального процесу: мовомислення та оперативного мислення; довільної і мимовільної пам'яті; зорово-слухового сприйняття і багатьох інших. Однак головне місце серед них належить моворозумовому розвитку. Моворозумова діяльність поряд із розумовою є двома вищими формами психічної діяльності людини. Активізують і стимулюють моворозумову діяльність такі завдання, які дозволяють студентам відповідно до їх можливостей та інтересів підготувати повідомлення на різні теми, аудіозавдання, проектна та ігрова діяльність. Для розвитку моворозумової діяльності студентів використовуються різні прийоми і методи.

Серед інтерактивних методів ми хотіли б звернути увагу на метод кластер. Кластер – педагогічний метод, який розвиває варіантність мислення, здатність встановлювати всебічні зв'язки і відносини досліджуваної теми (поняття, явище, подія). Кластер (англ. cluster скупчення) – об'єднання декількох однорідних елементів, яке може розглядатися як самостійна одиниця, що володіє певними властивостями. Що ж стосується поняття кластер на заняттях англійської мови, то тут під кластером слід розуміти об'єднання декількох тем, для більш детального подальшого розгляду. Це графічний прийом систематизації матеріалу, але даний прийом можна застосовувати не тільки для систематизації, а й для введення, контролю, узагальнення раніше вивченого матеріалу. Він може служити опорою для складання монологічного висловлювання. При роботі з країнознав-

чим матеріалом кластери систематизують лексику по темі, служать опорою для складання монологічного висловлювання з теми. Створення кластера вносить в процес навчання елементи гри. Кластер також незамінний при роботі з лексикою. Даний метод можна використовувати при введенні нового матеріалу, активізації вживання лексики в мові. Студенти складають кластери з різних тем, використовують їх в презентаціях. Кластер необхідний при систематизації матеріалу по словотвору. Переваги використання кластера очевидні: кластер, створений руками студентів, дає можливість викладачеві відстежувати розуміння студентами теми. Особливо саме для студентів – це можливість узагальнити і структурувати предметний матеріал і побачити зв'язки між ідеями і поняттями. Робота з кластером – письмова діяльність. У груповій роботі кластер служить таким собі каркасом для ідей групи, що дає можливість студентам долучитися до асоціацій і взаємозв'язків, які кожен з них створює. Народжується груповий досвід, що дає доступ до додаткової інформації. Універсальність кластера полягає у тому, що з ним можна працювати на дошці, в презентації, в зошиті; індивідуально, в парах, в групах.

Головне призначення кластерного аналізу – розподіл безлічі досліджуваних об'єктів і ознак на однорідні у відповідному розумінні групи або кластери. [2] Кластер можна використовувати у наступних випадках: при роботі з текстом, систематизації і повторенні матеріалу; при повторенні на початку заняття і введенні в тему; при зборі необхідного мовного матеріалу, презентації та контролі. Викладач пише ключове слово у центрі плакату або дошки, а студенти повинні знайти слова пов'язані із цим ключовим словом. В ході обміну ідеями студенти за допомогою викладача об'єднують однорідні елементи і їх розташовують у певному порядку. «Метод кластер застосовується для систематизації матеріалу до роботи з текстом у вигляді питань або заголовків параграфів і встановлення причинно-наслідкових зв'язків між новими словами, які мають відношення до ключового слова» [2]. У методиці кластер – це поняття, які дозволяють студентам вільно міркувати над якою-небудь темою, дають можливість оцінити свої знання і уявлення про теми, що вивчаються, допомагають розвивати пам'ять. Етапи роботи при складанні кластера тем, які досліджуються виглядають наступним чином. 1-й етап – посередині чистого аркуша (класної дошки) пишеться ключове слово або словосполучення, яке є основною ідеєю теми. 2-й етап – студенти записують все те, що знають по даній темі. В результаті навколо ключового слова студенти пишуть слова або словосполучення, що виражають ідеї, факти, образи, відповідні до даної теми. 3-й етап – етап систематизації. Після пояснення викладача студенти починають аналізувати і систематизувати вивчений матеріал. Всі записи слів-асоціацій об'єднуються у групи, в залежності від того, яку сторону змісту відображає той чи інший факт. 4-й етап – записані слова з'єднуються прямими лініями з ключовим словом. У кожного з «слів-супутників» у свою чергу теж з'являються «слова-супутники», встановлюються нові логічні зв'язки. В результаті виходить структура, яка графічно відображає ідеї і думки групи, визначає інформаційне поле досліджуваної теми. Нижче наводиться приклад, як використовується метод кластер в роботі над усною темою на занятті для студентів 1 курсу. При вивченні усної теми «Lawyer» можна застосувати метод кластер.

Застосувати кластер можна і при самостійному читанні навчального матеріалу. Це дає можливість осмислити прочитане, а викладач може за складеним кластером визначити правильність встановлення причинно-наслідкових зв'язків і, в разі потреби, надати індивідуальну допомогу студентам. Використовувати кластер можливо і на стадії контролю, запропонувавши студентам заповнити заздалегідь підготовлені викладачем схеми по контрольованому матеріалу. Заповнення такого кластера вимагає від студента чіткого викладу фактів і основних моментів вивченого матеріалу. Викладачеві слід записувати всі ідеї студентів, не судити про якість ідей, не звертати увагу на орфографію, намагатися побудувати якомога більше зв'язків. При необхідності можна допомогти з ідеями студентам, задаючи навідні запитання. Слід мати на увазі, що групове складання кластера служить в якості стрижня для ідей групи.

Таким чином, метод кластер допомагає стимулювати розумову діяльність, відновлює знання студентів, сприяє кращому вивченню матеріалу, а також ця технологія допомагає створити на занятті умови для формування у студентів умінь структурувати матеріал, формулювати проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хмельницкая И.Н. Использование интерактивных методов в обучении иностранному языку // Иностранные языки в школе. – 2008. – № 1. – С. 3-7.
2. Шукин А.Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам. – М., 2004. – 245с.